

"АЙ ЖЭЙ ЭЙ ЭЙЧ-АУДИТ" ХХК

“ДАРХАН ГУРИЛ ТЭЖЭЭЛ” ХК

2020 оны 12 дугаар сарын 31-нээр дуусгавар болсон
Санхүүгийн аудитын тайлан

Улаанбаатар хот
2021

АГУУЛГА

КОМПАНИЙН МЭДЭЭЛЭЛ	2
УДИРДЛАГЫН ХАРИУЦЛАГЫН МЭДЭГДЭЛ	3
ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ	5
САНХҮҮГИЙН БАЙДЛЫН ТАЙЛАН	7
ОРЛОГЫН ТАЙЛАН	8
ӨМЧИЙН ӨӨРЧЛӨЛТИЙН ТАЙЛАН	9
МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭНИЙ ТАЙЛАН	10
ТОДРУУЛГА 1. ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА	11
ТОДРУУЛГА 2. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАГНАЛЫН ЗАРЧИМ	11
ТОДРУУЛГА 3. МӨНГӨ БА ТҮҮНТЭЙ АДИЛТГАХ ЗҮЙЛС	18
ТОДРУУЛГА 4. АВЛАГА	18
ТОДРУУЛГА 5. БАРАА МАТЕРИАЛ	18
ТОДРУУЛГА 6. УРЬДЧИЛЖ ТӨЛСӨН ЗАРДАЛ/ ТООЦОО	19
ТОДРУУЛГА 7. ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	19
ТОДРУУЛГА 8. ӨР ТӨЛБӨР	19
ТОДРУУЛГА 9. ХУВЬЦААТ КАПИТАЛ	20
ТОДРУУЛГА 10. ХУРИМТЛАГДСАН АШИГ/АЛДАГДАЛ	20
ТОДРУУЛГА 11. ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДАЛ	20
ТОДРУУЛГА 12. ОРЛОГЫН АЛБАН ТАТВАРЫН ЗАРДАЛ	20

КОМПАНИЙН МЭДЭЭЛЭЛ

Компанийн нэр /Оноосон нэр/	Монгол	"Дархан гурил тэжээл" ХК
Компаний удирдлага	Б.Түвшинтөр	Захирал
Компанийн хаяг:	Монгол Улс, Дархан уул аймаг, Дархан, 1-р баг, өөрийн байр Утас:(976)-99999038	
Улсын бүртгэлийн гэрчилгээний дугаар:	1910010014	
Регистрийн дугаар:	2024489	
Бүртгэгдсэн он сар	2008.03.20	
Үйл ажиллагааны чиглэл	Үр тарианы гурил үйлдвэрлэл, Малын тэжээл үйлдвэрлэл, Гадаад дотоод худалдаа, Үйлдвэрлэлийн тоног төхөөрөмж, угсрах, засварлах	
Санхүү	Д.Мөнхцэцэг	Ерөнхий нягтлан бодогч
Ажилчдын тоо	15 орчим ажилчидтай	
Аудитын компани	"Ай Жэй Эй Эйч Аудит" ХХК Нягтлан бодох бүртгэл, татвар, санхүүгийн хяналт баталгаажуулалтын итгэмжлэгдсэн хөндлөнгийн байгууллага	
Аудитын компанийн хаяг	Монгол улс, Улаанбаатар хот, Баянзүрх дүүрэг, 15-р хороо, Намьяанжугийн гудамж, Соррег plaza 502, 503 тоот Утас: 99040059, 77450279.	

20.11.он.03.сар.30.өдөр

№ 61/2020

Улаанбаатар хот

ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ТАЙЛАН

“Дархан гурил тэжээл” ХК-ийн хувьцаа эзэмшигч танаа

Санхүүгийн тайлангийн аудитын талаарх тайлан

“Дархан гурил тэжээл” ХК-ийн 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдлын тайлан, тухайн өдрөөр тасалбар болсон хугацааны орлогын тайлан, өмчийн өөрчлөлтийн тайлан, мөнгөн гүйлгээний тайлан болон ач холбогдол өндөртэй нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын хураангуйг багтаасан санхүүгийн тайлангийн тэмдэглэлээс бүрдэх санхүүгийн тайланд аудит хийлээ.

Бидний дүгнэлтээр, эдгээр санхүүгийн тайлангууд нь бүх материаллаг зүйлсийн хувьд “Дархан гурил тэжээл” ХК-ийн 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, тухайн өдрөөр дуусгавар болгосон тайлант жилийн үйл ажиллагааны үр дүн, мөнгөн гүйлгээг Санхүүгийн Тайлагналын Олон Улсын Стандартуудын дагуу үнэн зөв толилуулсан байна.

Аудитын дүгнэлтийн үндэслэл

Бид энэхүү аудитын ажлыг Аудитын олон улсын стандартуудын дагуу хийж гүйцэтгэв. Эдгээр стандартуудын дагуу хүлээх хариуцлага энэ тайлангийн Санхүүгийн тайлангийн аудитад хүлээх аудиторын үүрэг хариуцлага гэсэн хэсэгт харуулав. Бид санхүүгийн тайлангийн аудиттай холбоотой зохих ёс зүйн шаардлагуудын дагуу компаниас хараат бусаар ажиллах үүрэг хариуцлага бүрэн биелүүлсэн болно. Бидний олж авсан аудитын нотолгоо нь бидний гаргасан дүгнэлтэнд хангалттай бөгөөд зохистой үндэслэл болж чадсан гэдэгт итгэлтэй байна.

Аудитын гол асуудлууд

Бидний мэргэжлийн шүүмжээр аудитын гол асуудлууд гэж тайлант үеийн санхүүгийн тайланд хамгийн их нөлөөтэй асуудлууд юм. Санхүүгийн тайлангийн аудитын хүрээнд эдгээр асуудлуудыг нэгтгэсэн байдлаар авч үзсэн ба дүгнэлтээ гаргахдаа тусдаа дүгнэлт гаргаагүй болно.

Санхүүгийн тайлангийн талаархи компанийн удирдлагын хариуцлага

Эдгээр санхүүгийн тайланг Санхүүгийн Тайлагналын Олон Улсын Стандартын дагуу бэлтгэж, үнэн зөв толилуулах нь удирдлагын үүрэг хариуцлага юм. Зальт ажиллагаа буюу алдаанаас үүдсэн материаллаг буруу илэрхийллээс ангид санхүүгийн тайланг бэлтгэж, үнэн

ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ТАЙЛАН (үргэлжлэл)

зөв толилуулахтай холбогдсон дотоод хяналтыг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх мөрдөх, нягтлан бодох бүртгэлийн зохих бодлогыг сонгож, хэрэглэх, тухайн нөхцөл байдалд үндэслэлтэй нягтлан бодох бүртгэлийн тооцооллыг хийх нь энэхүү хариуцлагад хамаарна.

Санхүүгийн тайланг гаргахдаа удирдлага компаний тасралтгүй байх зарчимтай холбоотой асуудлыг тодруулсан ба цаашид компани үйл ажиллагаагаа тасралтгүй явуулах үүрэг хариуцлагыг хүлээсэн байна.

Санхүүгийн тайлангийн талаархи аудиторын хариуцлага

Бидний үүрэг хариуцлага бол гүйцэтгэсэн аудитын ажилдаа тулгуурлан эдгээр санхүүгийн тайлангуудад дүгнэлт гаргах явдал юм. Бид аудитаа Аудитын Олон Улсын Стандартын дагуу хийж гүйцэтгэлээ. Эдгээр стандарт нь санхүүгийн тайлангууд материаллаг зөрчилгүй илэрхийлэгдсэн гэсэн зохих нотолгоог олж авах зорилгоор аудитыг төлөвлөж, гүйцэтгэх болон мэргэжлийн ёс зүйн шаардлагуудыг даган мөрдөхийг биднээс шаарддаг.

Аудитын үед санхүүгийн тайлангууд дахь дүн мэдээ болон тодруулгын талаар аудитын нотолгоо олж авахад чиглэгдсэн горимуудыг гүйцэтгэсэн. Эдгээр горимуудыг аудиторын шийдэлд суурилан сонгодог бөгөөд үүнд, залилан юмуу алдаанаас үүдэлтэй материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдлийн тооцоолол багтдаг. Эдгээр эрсдлийн үнэлгээг хийхтэй холбоотойгоор, аудитор компанийн дотоод хяналтын үр нөлөөтэй байдалд нь дүгнэлт өгөх зорилгоор бус харин тухайн нөхцөл байдалд тохирсон аудитын горимыг тодорхойлохын тулд тухайн компанийн санхүүгийн тайланг бэлтгэж үнэн зөвөөр илэрхийлэхтэй холбоотой дотоод хяналтыг авч үздэг. Түүнчлэн санхүүгийн тайлагналыг ерөнхийд нь үнэлэхээс гадна, удирдлагын зүгээс хийсэн томоохон тооцооллууд болон хэрэглэсэн нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогуудын ул үндэстэй бөгөөд тохиромжтой байдлыг үнэлэх ажлыг бидний аудит багтаасан. Мөн нягтлан бодох бүртгэлийн тасралтгүй байх суурийг удирдлага зохистой хэрэглэсэн эсэх, олж авсан аудитын баримт нотолгоонд үндэслэн компани үйл ажиллагаагаа тасралтгүй үргэлжлүүлэн явуулах чадамжтай холбоотой материаллаг тодорхой бус байдал байгаа эсэхийг тодорхойлсон.

Тайлангийн хэрэглээ

Энэхүү тайланг Монгол Улсын "Компанийн тухай хууль"-ийн 4-р зүйлд заасан хуулийн этгээд болох "Дархан гурил тэжээл" ХК-ийн хувь нийлүүлэгчдэд зориулж бэлтгэсэн. Бид энэхүү тайлангийн агуулгын хүрээнд өөр аливаа нэг гуравдагч талын өмнө хариуцлага хүлээхгүй болно.

Ай Жэй Эй Эйч Аудит ХХК
Монгол улс, Улаанбаатар хот

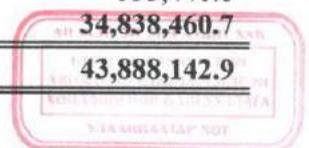
Огноо: 2021.03.30

САНХҮҮГИЙН БАЙДЛЫН ТАЙЛАН
2020 оны 12 сарын 31-ний өдрийн байдлаар

/мянган.төгрөгөөр/

	2019	2020
ХӨРӨНГӨ		
Эргэлтийн хөрөнгө		
Мөнгөн хөрөнгө	7,734.4	10,326.0
Авлага	3,711,777.8	3,983,373.6
Татвар, НДШ-ийн авлага		
Бусад авлага	40,006.1	52,639.1
Бараа материал	207,276.6	207,276.7
Урьдчилж төлсөн зардал/ тооцоо	3,510.8	2,000.0
Эргэлтийн хөрөнгийн дүн	3,970,305.7	4,255,615.4
Эргэлтийн бус хөрөнгө		
Үндсэн хөрөнгө	39,690,341.6	39,632,527.5
Биет бус хөрөнгө		
Эргэлтийн бус хөрөнгийн дүн	39,690,341.6	39,632,527.5
НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН	43,660,647.3	43,888,142.9
ӨР ТӨЛБӨР БА ЭЗДИЙН ӨМЧ		
Богино хугацаат өр төлбөр		
Дансны өглөг	1,919,709.5	2,350,612.4
Цалингийн өглөг	5,101.4	16,166.5
Татварын өглөг	16,191.6	22,992.0
Нийгмийн даатгалын шимтгэлийн өглөг	44,660.6	52,538.0
Банкны богино хугацаат зээл	310,000.0	310,000.0
Хүүний өглөг	1,676,493.8	1,676,493.8
Богино хугацаат өр төлбөр	570,879.5	570,879.5
Урьдчилж орсон орлого	-	-
Богино хугацаат өр төлбөрийн дүн	4,543,036.4	4,999,682.2
Урт хугацаат өр төлбөр		
Урт хугацаат зээл	4,050,000.0	4,050,000.0
Бусад урт хугацаат өр төлбөр		
Урт хугацаат өр төлбөрийн дүн	4,050,000.0	4,050,000.0
НИЙТ ӨР ТӨЛБӨРИЙН ДҮН	8,593,036.4	9,049,682.2
Эздийн өмч		
Өмч / төрийн /		
Өмч / хувийн /	61,460.3	61,460.3
Хөрөнгийн дахин үнэлгээний нэмэгдэл	34,243,559.8	34,243,559.8
Эздийн өмчийн бусад хэсэг		
Хуримтлагдсан ашиг, (алдагдал)	762,590.8	533,440.6
Эздийн өмчийн дүн	35,067,610.9	34,838,460.7
Нийт өр төлбөр, өмчийн дүн	43,660,647.3	43,888,142.9

Нэмэлт тодруулууд нь эдгээр санхүүгийн тайлангийн салшгүй хэсэг болно

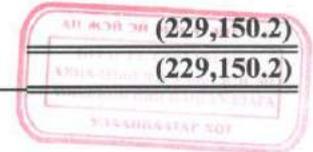

ОРЛОГЫН ТАЙЛАН

2020 оны 12 сарын 31-ний өдрийн байдлаар

	/мянган.төгрөгөөр/
	2020
Борлуулалтын орлого	152,278.1
Борлуулсан бүтээгдэхүүний өртөг	281,037.3
Нийт ашиг (алдагдал)	(128,759.2)
Хүүгийн орлого	198.1
Борлуулалт маркетингийн зардал	-
Ерөнхий ба удирдлагын зардал	100,589.1
Санхүүгийн зардал	
Бусад зардал	-
Гадаад валютын ханшийн зөрүүний олз (гарз)	-
Үндсэн хөрөнгө данснаас хассаны (гарз)	-
Бусад ашиг /алдагдал/	
Татвар төлөхийн өмнөх ашиг (алдагдал)	(229,150.2)
Орлогын татварын зардал	-
Татварын дараах ашиг (алдагдал)	(229,150.2)
Тайлант үеийн цэвэр ашиг (алдагдал)	(229,150.2)

Нэмэлт тодруулгууд нь эдгээр санхүүгийн тайлангийн салшгүй хэсэг болно

ӨМЧИЙН ӨӨРЧЛӨЛТИЙН ТАЙЛАН

2020 оны 12 сарын 31-ний өдрийн байдлаар

	/мянган.төгрөгөөр/			
	Хувьцаат капитал	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагд- сан ашиг	Нийт дүн
2019 оны 12 сарын 31	61,460.3	34,243,559.8	762,590.8	35,067,610.9
Гаргасан хувьцаат капитал				
Залруулсан үлдэгдэл	61,460.3	34,243,559.8	762,590.8	35,067,610.9
Тайлант үеийн цэвэр ашиг алдагдал			(229,150.2)	(229,150.2)
Бусад дэлгэрэнгүй орлого				
2020 оны 12 сарын 31	61,460.3	34,243,559.8	533,440.6	34,838,460.7

Нэмэлт тодруулгууд нь эдгээр санхүүгийн тайлангийн саншгүй хэсэг болно.

ТОДРУУЛГА 1. ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА

ЕРӨНХИЙ МЭДЭЭЛЭЛ БА ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА

“Дархан гурил тэжээл” ХК нь үүсгэн байгуулагчийн 2008 оны 03 дугаар сарын 20-ны өдрийн шийдвэр, баталсан дүрмийн дагуу 1 гишүүнтэй, хувьцаат компанийн хэлбэрээр зохион байгуулагдсан.

Компани нь орлого ашгаа арвижуулах замаар хувьцаа эзэмшигчдийн эдийн засгийн чадавхийг нэмэгдүүлэх явдлыг үндсэн зорилгоо болгон үйл ажиллагаагаа дараах чиглэлээр явуулна. Үүнд:

- Үр тарианы гурил үйлдвэрлэл
- Малын тэжээл үйлдвэрлэл
- Гадаад дотоод худалдаа
- Үйлдвэрлэлийн тоног төхөөрөмж, угсрах, засварлах

ТОДРУУЛГА 2. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАГНАЛЫН ЗАРЧИМ

2.1 Нягтлан бодох бүртгэлийн үндэс

Санхүүгийн тайлангууд нь Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандартын Зөвлөл (НББОУСЗ)-өөс баталсан Санхүүгийн Тайлагналын Олон Улсын Стандарт (СТОУС) болон тус зөвлөлийн тайлангийн хорооноос гаргасан тайлбар болон Монгол улсын зохих хууль, тогтоомжийг үндэслэн бэлтгэсэн.

2.2 Үйл ажиллагааны болон санхүүгийн тайланг бэлтгэсэн валют

Санхүүгийн тайлангууд нь компанийн тайлагнах валют болох Монгол улсын мөнгөн тэмдэгт Төгрөгөөр илэрхийлэгдэж, мянган төгрөгөөр нарийвчлан харуулж тайлагнагдсан.

2.3 Үнэлгээ

Санхүүгийн тайланг түүхэн өртгийн зарчмаар бэлтгэдэг.

2.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн суурь

Компани нягтлан бодох бүртгэлийн аккурэль суурьд үндэслэн санхүүгийн тайлангаа бэлтгэдэг. Санхүүгийн тайлангууд нь, бодит үнэ цэнээр хэмжигдсэн санхүүгийн хэрэгслүүдээс бусад зүйлсийн хувьд нягтлан бодох бүртгэлийн түүхэн өртгийн суурьт үндэслэн бэлтгэгдсэн.

2.5 Санхүүгийн тайлан бэлтгэх төсөөлөл

Санхүүгийн тайлангууд нь тасралтгүй үйл ажиллагааны зарчимд суурилан бэлтгэгдсэн. Тасралтгүй үйл ажиллагааны зарчмын төсөөлөл хүчинтэй байх эсэх нь компани ирээдүйд тасралтгүй үйл ажиллагаагаа хадгалж чадах эсэхээс хамаарна.

Санхүүгийн тайланг СТОУС-ын дагуу бэлтгэх нь удирдлагаас нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын хэрэглээ болон хөрөнгө, өр төлбөр, орлого, зардлын тайлагнасан дүн зэрэгт нөлөөлөх үнэлгээ, таамаглал ба тооцоолол хийхийг шаарддаг. Бодит үр дүн нь эдгээр тооцооллоос ялгаатай байж болно.

Үнэлгээ тооцоолол болон гол чухал таамаглалууд нь байнга шалгагдаж байдаг. Нягтлан бодох бүртгэлийн тооцоололд хийсэн өөрчлөлтийг тухайн өөрчлөлт хийгдсэн болон ирээдүйд нөлөөлөх тайлант үеүүдэд нь хүлээн зөвшөөрдөг.

Санхүүгийн тайланд тусгагдсан тоон үзүүлэлтүүдэд материаллаг нөлөө үзүүлэхээр нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогуудын хэрэглээ, тооцооллын эргэлзээтэй асуудал байхгүй болно.

2.6 Мөнгө түүнтэй адилтгах хөрөнгө

Мөнгө нь касс дах бэлэн мөнгө, төлбөр гүйцэтгэх зориулалттай банкин дах харилцах дансуудаас бүрдэнэ. Мөнгө түүнтэй адилтгах зүйлсийг нэрлэсэн үнээр бүртгэдэг.

2.7 Гадаад валютын гүйлгээ

Гадаад валютаарх мөнгөн хөрөнгийг Монгол банкнаас зарласан албан ханшаар төгрөгт шилжүүлж бүртгэдэг.

Түүхэн өртгөөр тодорхойлогдсон гадаад валютаарх мөнгөн бус зүйлсийг түүний өртгийг тодорхойлох үед байсан албан ханшаар төгрөгт хөрвүүлж бүртгэдэг.

Зах зээлийн үнээр илэрхийлэгдсэн гадаад валютаарх мөнгөн бус зүйлсийг түүний өртгийг тодорхойлох үед байсан албан ханшаар төгрөгт хөрвүүлж бүртгэдэг.

Гадаад валютаар илэрхийлэгдсэн мөнгөн зүйлсийн үлдэгдэлд балансын өдрөөр Монгол банкнаас зарласан албан ханшаар ханшийн тэгшитгэлийн олз, гарзаар хүлээн зөвшөөрдөг. Энэ нь ханшийн зөрүүгийн бодит бус олз ба гарз байна. Гадаад валютаар илэрхийлэгдсэн мөнгөөрх хөрөнгө, өр төлбөрийг тайлагнах валют (Төгрөг руу хөрвүүлэхдээ балансын өдрийн албан ханшаар, гадаад валютаар илэрхийлэгдсэн орлого, зарлагуудыг гүйлгээ гарсан өдрийн албан ханшаар хөрвүүлсэн. Эдгээр хөрвүүлэлтээс үүссэн ханшийн зөрүүний олз ба гарзыг орлогын тайланд тусгасан.

Гадаад валютаар илэрхийлэгдсэн мөнгөн бус хөрөнгө, өр төлбөрийг түүхэн өртгөөр нь илэрхийлж гүйлгээ гарсан өдрийн албан ханшаар төгрөгт хөрвүүлсэн.

2.8 Бараа материал

Бараа материалыг өртөг, цэвэр боломжит үнийн аль багаар нь тусгана. Бараа материалын өртгийг жигнэсэн дундаж өртгийн аргаар тодорхойлох бөгөөд худалдан авалт, боловсруулалт, байршуулалт зэрэг тухайн байрлал, нөхцөлд авчирал хүртэлх зардлыг өртөгт шингээнэ.

2.9 Бусад авлага

Байгууллага, иргэдэд буцаан төлөгдөх нөхцөлтэйгээр олгосон мөнгө, татвар, шимтгэлийн авлагыг бусад авлагаар бүртгэдэг. Эдгээр авлагыг тухайн үеийн нэхэмжлэх дүнгээр тайлагнадаг. Авлагын хувьд насжилт, цуглуулагдах магадлалыг үнэлэн найдваргүй авлагын нөөцийн сан байгуулдаггүй.

Худалдан авагчаас нэхэмжлэх дүн

Худалдан авагчаас нэхэмжлэх дүн нь худалдан авагчаас хараахан нэхэмжлээгүй боловч тухайн өдрөөрх гэрээт ажлын гүйцэтгэл бөгөөд худалдан авагчаас авахаар хүлээгдэж буй нийт дүнг илэрхийлнэ. Энэ нь нийт гарсан зардал дээр нэмэх нь тухайн өдрөөрх хүлээн зөвшөөрөгдсөн ашиг, хасах нь гүйцэтгэлийн хэмжүүрүүд болон тухайн өдрөөр хүлээн зөвшөөрөгдсөн алдагдал гэж хэмжигдэнэ. Нийт гарсан зардалд тухайн төсөлд шууд хамааралтай гарсан бүх зардал мөн үйл ажиллагааны хэвийн хүчин чадалд суурилан

тооцож, хуваарилсан компанийн үйл ажиллагааны тогтмол ба хувьсах нэмэлт зардлуудыг багтаана. Худалдан авагчаас нэхэмжлэх дүн нь балансад дансны болон бусад авлагын хэсэгт тайлагнагдана.

Хэрэв харилцагчдаас хүлээн авсан төлбөр нь орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрснөөс илүү байвал зөрүү нь худалдан авагчид өгөх өглөг болох ба балансад дансны болон бусад өглөг хэсэгт урьдчилж орсон орлогын адил тайлагнагдана.

2.11 Үндсэн хөрөнгө

Өмч, барилга, тоног төхөөрөмжийг анх өртгөөр нь хүлээн зөвшөөрнө. Өмч, барилга, тоног төхөөрөмжийн өртөг нь худалдан авсан үнэ, импортын татвар, эргэн төлөгдөхгүй худалдан авалтын татвар болон тухайн хөрөнгийг зориулалтын ажлын байршил, нөхцөлд бэлэн болгохтой холбогдсон бусад зардал зэргээс бүрдэнэ.

Үл хөдлөх хөрөнгийг анх хүлээн зөвшөөрсний дараа үеэс дахин үнэлсэн үнээс хуримтлагдсан элэгдэл болон хуримтлагдсан үнийн бууралтын алдагдлыг хассан дүнгээр нь бүртгэнэ.

Үл хөдлөх хөрөнгөөс бусад үндсэн хөрөнгийг өртгөөс хуримтлагдсан элэгдэл болон хуримтлагдсан үнийн бууралтын алдагдлыг хассан цэвэр дүнгээр бүртгэнэ.

Хэрэв тухайн хөрөнгийн гол эд ангийн ашиглах хугацаа ялгаатай байгаа тохиолдолд тэдгээрийг салгаж тусад нь ангилдаг.

Өмч, барилга, тоног төхөөрөмжийг борлуулснаас үүссэн олз ба гарзыг борлуулж буй үнэ болон тухайн хөрөнгийн дансны үнэтэй харьцуулж тодорхойлдог бөгөөд цэвэр дүнгээр орлогын тайланд "бусад олз/гарз"-аар хүлээн зөвшөөрдөг.

Хэрэв дахин үнэлсэн үндсэн хөрөнгийг борлуулах тохиолдолд дахин үнэлгээний нэмэгдэл санд байгаа дүнг хуримтлагдсан ашиг руу шилжүүлдэг.

Үндсэн хөрөнгийг санхүүгийн тайланд анхны өртгөөс хуримтлагдсан элэгдэл, хуримтлагдсан үнэ цэнийн бууралтыг хассан цэвэр дүнгээр тайлагнадаг.

Анхны өртөг нь хөрөнгийг худалдан авсан үнэ дээр түүнийг олж бэлтгэхэд гарсан зардал, капиталжуулсан засварын зардлыг нэмсэн дүнгээс бүрддэг.

Өмч, барилга, тоног төхөөрөмжийн эд ангийг дахин солих, орлуулахтай холбоотой өртгийг уг эд анги ирээдүйд эдийн засгийн үр өгөөж өгөх болон өртгийг найдвартай хэмжих боломжтой үед хөрөнгөөр хүлээн зөвшөөрнө. Солигдсон эд ангийн дансны үнээр хөрөнгийн дансны үнийг бууруулна.

Өдөр тутмын үйлчилгээний зардлыг тухайн зардал гарсан тайлант үеийн орлогын тайланд зардлаар хүлээн зөвшөөрнө.

Үндсэн хөрөнгийн элэгдлийг түүнийг ашиглалтанд орсон хугацаанаас эхэлж, хөрөнгийн ашиглагдах хугацааны туршид шулуун шугамын аргаар тооцож байгуулдаг.

Элэгдэл тооцох арга болон хугацаа нь Монгол улсын "Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татварын тухай" хуулийн заалтад нийцэх бөгөөд үндсэн хөрөнгийн элэгдүүлэх хугацаа дараах байдалтай байна.

Үндсэн хөрөнгийн төрөл	ашиглагдах хугацаа (жилээр)
Барилга, байгууламж	40
Уул уурхайн тоног төхөөрөмж	10
Тээврийн хэрэгсэл	10
Тавилга, эд хогшил	10
Компютер, дагалдах хэрэгсэл	3
Бусад хөрөнгө	10

Үндсэн хөрөнгөнд хийсэн урсгал болон их засварын зардлыг засвар хийх тухай бүр тооцож бүртгэнэ.

Засварын зардал нь үндсэн хөрөнгийн анхдагч үнэлгээний үед тогтоосон бүтээмжийг дээшлүүлэхүйц, компанийн хүртэх ирээдүйн эдийн засгийн өгөөжийг нэмэгдүүлэхүйц, ашиглагдах хугацааг уртасгахаар байвал тэдгээрийг капиталжуулах ёстой. Бусад засварын зардлыг урсгал засвар гэх бөгөөд тайлант хугацааны зардлаар хүлээн зөвшөөрнө.

Үндсэн хөрөнгийг данснаас хасахдаа үлдэгдэл өртгийн дүнгээр хөрөнгө данснаас хассаны гарзыг, худалдан борлуулах үед хөрөнгийн үлдэгдэл өртөг, худалдсан үнийн зөрүүгээр хөрөнгө худалдан борлуулсны олз, гарзыг хүлээн зөвшөөрдөг.

2.12 Биет бус хөрөнгө

Ажил үйлчилгээний нийлүүлэлтэд болон удирдлагын зориулалтаар ашиглахаар эзэмшиж байгаа биет шинж чанаргүй, харьцангуй удаан хугацаагаар ашиглагдах хөрөнгийг биет бус хөрөнгөөр хүлээн зөвшөөрч бүртгэдэг.

Биет бус хөрөнгийг ашиглах боломжтой болсон өдрөөс эхлэн хорогдуулна. Биет бус хөрөнгийн хорогдуулалтыг тооцоолсон ашиглагдах хугацаагаар нь шулуун шугамын аргаар хорогдуулан орлого, үр дүнгийн тайланд тусгана.

Биет бус хөрөнгийн хорогдуулгыг тооцох арга болон хугацаа нь Монгол улсын "Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татварын тухай" хуулийн заалтад нийцэх бөгөөд биет бус хөрөнгийн хорогдуулга тооцох хугацаа дараах байдалтай байна.

Ангилал	Ашиглагдах хугацаа (жилээр)
Программ хангамж	3
Ашиглагдах хугацаа нь тодорхойгүй биет бус хөрөнгө	10
Ашиглагдах хугацаа нь тодорхой биет бус хөрөнгө	хүчин төгөлдөр байх хугацаа

2.13 Дансны өглөг

Компанийн үндсэн үйл ажиллагаатай холбогдон зээлээр худалдан авсан бараа, материалын үнэ, хүлээн авсан үйлчилгээний үнэ болон үйл ажиллагааны зардыг хуримтлуулснаас үүссэн өглөгийг дансны өглөгөөр хүлээн зөвшөөрч бүртгэдэг. Бэлэн мөнгө өгөх гэрээт эрх үүсэх буюу өөр аж ахуйн нэгжид санхүүгийн хөрөнгийг хүргэх эрх үүссэн тохиолдолд өглөгийг хүлээн зөвшөөрнө.

Дансны өглөгийг худалдан авсан бараа, үйлчилгээний нэрлэсэн үнээр бүртгэдэг.

2.14 Бусад өглөг

Компанийн ажиллагчидтай цалин, тэтгэвэр болон бусад тооцоогоор үүссэн өглөг болон бусад аж ахуй нэгж, иргэдтэй үүссэн дансны өглөгөөс бусад өр төлбөрийг бусад өглөгөөр хүлээн зөвшөөрч бүртгэдэг.

2.15 Татварын өглөг

Монгол улсын хуулийн дагуу улс, орон нутгийн төсөв, нийгмийн даатгалын санд төлж байгаа аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татвар, хувь хүний орлогын албан татвар, нэмэгдсэн өртгийн албан татвар, хураамжийн өр төлбөрийг татварын өглөг гэж ангилсан.

2.16 Эзэмшигчдийн өмч

Эзэмшигчдийн өмч нь хувьцаа эзэмшигчээс оруулсан хөрөнгө, хуримтлагдсан ашгаас бүрдэнэ. Эзэмшигчдийн өмчийг түүхэн өртгөөр нь санхүүгийн тайланд илэрхийлдэг.

Хувьцаат капитал нь эзэмшигчдээс оруулсан энгийн хувьцааны дүнгээр илэрхийлэгдэх бөгөөд нийт дүн нь нэгж хувьцааны нэрлэсэн үнийг нийт хувьцааны тоогоор үржүүлсэн дүн байна.

Хуримтлагдсан ашиг, алдагдал нь өмнөх болон тайлант жилүүдийн үйл ажиллагааны цэвэр дүнг илэрхийлдэг бөгөөд нэрлэсэн дүнгээр санхүүгийн тайланд тусгадаг.

2.17 Орлого

i) Орлого нь хүлээн авсан, эсвэл хүлээн авахаар хүлээгдэж буй бодит үнэ цэнээр хэмжигдэнэ.

***ii)* Борлуулсан бүтээгдэхүүн**

Борлуулсан бүтээгдэхүүнээс олсон орлогыг буцаалт, худалдааны болон тоо хэмжээний хөнгөлөлтийн дүнг хассан цэвэр дүнгээр хүлээн авсан эсвэл хүлээн авах бодит үнэ цэнээр хэмждэг.

Дараах нөхцлүүд хангагдсан тохиолдолд борлуулалтын орлогыг хүлээн зөвшөөрдөг. Үүнд:

- (a) тухайн бүтээгдэхүүний өмчлөлийн голлох эрсдэл болон өгөөжийг худалдан авагчид шилжүүлсэн;
- (b) борлуулсан барааны удирдлага болон хяналтын аль аль нь компанид үлдээгүй;
- (c) хүлээн зөвшөөрөх орлогын хэмжээ нь хэмжиж болохоор байх;
- (d) ажил гүйлгээний урсгал нь компанид эдийн засгийн өгөөж өгөх магадлалтай байх;
- (e) ажил гүйлгээтэй холбоотой гарсан болон гарах өртөг, буцаалтын тооцооллыг найдвартай хэмжих боломжтой байх.

***iii)* Үйлчилгээний орлого**

Үйлчилгээ үзүүлсэн тухайн үед нь үйлчилгээний орлогыг хүлээн зөвшөөрдөг. Үйлчилгээг хэрэглэгчдэд үзүүлээгүй үед хүлээн авсан орлогыг хойшлуулсан орлогоор хүлээн зөвшөөрч бүртгэдэг.

2.18 Борлуулалт маркетингийн зардал

Тайлант хугацаанд хувь нийлүүлэгчдэд хуваарилсанаас бусад шалтгааны улмаас мөнгөний гадагш урсгал хэлбэрээр хөрөнгийг бууруулж, өр төлбөрийг ихэсгэдэг эдийн засгийн өгөөжийн бууралт гарах үед зардлыг хүлээн зөвшөөрдөг.

Компанийн удирдлагын болон үндсэн үйл ажиллагаанд хамаарах зардлыг үйл ажиллагааны зардлаар хүлээн зөвшөөрөх ба үйл ажиллагааны зардлыг тайлант хугацаанд ногдох дүнгээр нь бүртгэдэг.

А.Борлуулалт ба ерөнхий үйл ажиллагааны зардал

Борлуулалт ба ерөнхий үйл ажиллагааны зардлыг мөнгөөр төлөгдсөнөөс нь үл хамаарч гарсан тухайн тайлант хугацаанд нь зардлаар хүлээн зөвшөөрч бүртгэдэг.

Б.Санхүүгийн орлого ба зардал

Санхүүгийн орлогод дансны үлдэгдэлд бодогдсон хүүгийн орлогыг хамааруулна. Хүүгийн орлогыг үр ашигт хүүгийн аргыг хэрэглэн орлого олсон тайлант үеийнх нь орлогын тайланд тусгана.

Санхүүгийн зардалд зээлийн хүүгийн зардал хамааруулна. Зээлийн хүүгийн зардлыг үр ашигт хүүгийн аргыг хэрэглэн гарсан тайлант үеийнх нь орлогын тайланд тусгана.

2.19 Татварын зардал

Татварын зардал нь тайлант жилийн болон хойшлуулсан татварын зардлын нийлбэрээс бүрдэх бөгөөд орлогын тайланд тусгагддаг. Компанийн татвар нь тайлант жилийн татвар ногдуулах орлогод ногдох балансын өдрөөр хүчинтэй байгаа татварын хувь хэмжээгээр тооцсон бөгөөд өмнөх үеийн татварын өглөг, хойшлуулсан татварын өглөг ба өр төлбөрийг тохируулсан хүлээгдэж буй татварын хөрөнгө эсвэл өглөг юм.

Хойшлогдсон татвар нь санхүүгийн тайлагналын зорилгоор бүртгэсэн хөрөнгө болон өр төлбөрийн дансны үнэ ба татварын тайлагналын зорилгоор бүртгэсэн үнийн зөрүүнээс үүссэн түр зөрүү юм. Хойшлогдсон татварыг тайлагнах өдрөөрх болон цаашид хэрэгжих хуульд үндэслэн буцаалт хийгдэх түр зөрүүнд хэрэгжихээр хүлээгдэж байгаа татварын хувиар тооцдог.

Хойшлогдсон татварын хөрөнгө, өр төлбөрийг татвар ногдуулах нэг аж ахуйн нэгжид хамаарах татварын байгууллагаас тогтоосон тайлант үеийн татвар ногдуулах хөрөнгө, өр төлбөрийн эсрэг хуулийн эрх үүргийн дагуу хооронд нь хааж болох бөгөөд гэхдээ эдгээр татвар ногдуулах хөрөнгө, өр төлбөр нь цэвэр дүнд суурилсан байх хэрэгтэй.

Ирээдүйн татвар ногдуулах ашиг нь татварын түр зөрүүг нөхөхүйц байх тохиолдолд хойшлогдсон татварын хөрөнгийг хүлээн зөвшөөрнө. Хойшлогдсон татварын хөрөнгийг тайлант үе бүрт хянаж холбогдох татварын өгөөжийг хэрэгжүүлэх буюу бууруулдаг.

А.Компанийн орлогын албан татвар

Компани санхүүгийн жилийн татвар ногдуулах орлого, түүд ногдуулсан орлогын албан татварыг Монгол улсын "Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татварын тухай" хуулийн дагуу тодорхойлж тайлагнадаг.

Тухайн хуулийн дагуу 3.0 тэрбум төгрөг хүртэлх татвар ногдуулах жилийн орлогод, 10 хувиар, 3.0 тэрбум төгрөгөөс дээш татвар ногдуулах жилийн орлого олсон бол 300.0 сая төгрөг дээр 3.0 тэрбумаас дээш давсан орлогын дүнгийн 25 хувиар нэмж, орлогын албан татвар ногдуулж төлдөг.

ТЭГЭМЭН
С
ТЭГЭМЭН
ТЭГЭМЭН
3748884

Б.Хувь хүний орлогын албан татвар

Монгол улсын "Хувь хүний орлогын албан татварын тухай" хуулиар компани ажиллагсад болон гэрээт ажилчдад олгосон цалин, түүнтэй адилтгах орлогоос 10 хувиар хувь хүний орлогын албан татварыг суутгаж төсөвт төлөх үүрэг хүлээдэг.

Мөн оршин суугч бус татвар төлөгчид шилжүүлсэн орлогоос "Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татвар"-ын тухай хуулийн дагуу 20 хувиар дундын суутгал хийдэг. Давхар татвар ноогдуулахаас зайлсхийх тухай Олон улсын хэлэлцээр бүхий улс орны оршин бус татвар төлөгчдийн хувьд энэхүү татварын түвшинг (0) хүртэл бууруулдаг.

В.Нийгмийн даатгалын шимтгэл

Монгол улсын "Нийгмийн даатгалын тухай" хуулийн дагуу компани ажиллагсдад олгосон цалин, түүнтэй адилтгах орлогын дүнгээс даатгуулагчаас 11.5 хувиар, ажил олгогчоос 12.5 хувиар тооцож нийгмийн даатгалын шимтгэлийг төлөх үүрэг хүлээдэг.

Г.Нэмэгдсэн өртгийн албан татвар

Монгол улсын "Нэмэгдсэн өртгийн албан татварын тухай" хуулиар нэмэгдсэн өртгийн албан татвар (НӨАТ) ногдох бараа, ажил үйлчилгээний орлогод 10 хувиар тооцож НӨАТ төлдөг.

Мөн хуулиар НӨАТ ногдох бараа, ажил үйлчилгээний орлогын хэмжээ хуулийн этгээдийн орлогын албан татварын тайлангаар 50.0 сая ба түүнээс дээш төгрөгт хүрсэн өдрийн дараа сараас НӨАТ төлөгчөөр бүртгүүлдэг.

Үндсэн үйлдвэрлэл, ажил үйлчилгээний борлуулалтын орлого 50.0 сая төгрөгт хүрсэн эсэхээс үл хамааран Монгол улсад 2.0 сая ам.доллар ба түүнээс дээш хэмжээний хөрөнгө оруулалт хийсэн хуулийн этгээд сайн дураараа НӨАТ төлөгч болно.

ТОДРУУЛГА 3. МӨНГӨ БА ТҮҮНТЭЙ АДИЛТГАХ ЗҮЙЛС

Тайлант хугацааны эцсээрх мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэл дараах байдалтай байна.

Үзүүлэлт	2019	2020
Кассанд байгаа бэлэн мөнгө	3,669.6	4,674.0
Бэлэн мөнгөний үлдэгдэл	3,669.6	4,674.0
Банкин дахь төгрөгийн дансны нийт дүн	4,064.8	5,652.0
Мөнгө түүнтэй адилтгах хөрөнгийн дүн	7,734.4	10,326.0

Мөнгө нь касс дахь бэлэн мөнгө, төлбөр гүйцэтгэх зориулалттай банкин дахь төгрөгийн болон валютын харилцах дансуудаас бүрдсэн байна.

ТОДРУУЛГА 4. АВЛАГА

Үзүүлэлт	2019	2020
Дансны авлага	3,711,777.8	3,983,373.6
Бусад авлага	40,006.1	52,639.1
Авлагын дүн	3,751,783.9	4,036,012.7

4.1 Татвар, нийгмийн даатгалын шимтгэл (НДШ) – ийн авлага

	2019	2020
ААНОАТ-ын авлага	-	-
Нийт дүн	-	-

ТОДРУУЛГА 5. БАРАА МАТЕРИАЛ

Үзүүлэлт	2019	2020
Бэлэн бүтээгдэхүүн	52,543.8	52,543.8
Бараа	154,616.0	154,616.0
Хангамжийн материал	116.8	116.8
Бараа материалын дүн	207,276.6	207,276.6

ТОДРУУЛГА 6. УРЬДЧИЛЖ ТӨЛСӨН ЗАРДАЛ/ ТООЦОО

Үзүүлэлт	2019	2020
Урьдчилж төлсөн зардал/ тооцоо	3,510.8	2,000.0
Урьдчилж төлсөн зардал/ тооцооны дүн	3,510.8	2,000.0

ТОДРУУЛГА 7. ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ

А. Үндсэн хөрөнгийн тайлант оны хөдөлгөөнийг харуулбал дараах байдалтай байна.

	2019	2020
Барилга байгууламж	29,160,610.2	29,160,610.2
Машин тоног төхөөрөмж	10,424,002.0	10,424,002.0
Тавилга эд хогшил	18,555.6	18,555.6
Компьютер, бусад хэрэгсэл	4,106.1	4,106.1
Бусад үндсэн хөрөнгө	85,269.7	85,269.7
Үндсэн хөрөнгийн дүн	39,692,543.7	39,692,543.7

Б. Хуримтлагдсан элэгдэл

	2019	2020
Барилга байгууламж	-	3,285.0
Машин тоног төхөөрөмж	2,202.2	47,921.5
Тавилга эд хогшил	-	199.3
Компьютер, бусад хэрэгсэл	-	1,078.3
Бусад үндсэн хөрөнгө	-	7,532.1
Хуримтлагдсан элэгдлийн дүн	2,202.2	60,016.2

ТОДРУУЛГА 8. БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР

Үзүүлэлт	2019	2020
Дансны өглөг	1,919,709.5	2,350,612.4
Цалингийн өглөг	5,101.4	16,166.5
ААНОАТ-ын өр	2,283.8	2,283.8
НӨАТ-ын өр	2,761.7	2,761.7
ХХОАТ-ын өр	2,516.2	2,516.2
Бусад татварын өглөг	8,629.8	8,629.8
НДШ-ийн өглөг	44,660.6	52,538.0
Богино хугацаат зээл	310,000.0	310,000.0
Хүүний өглөг	1,676,493.8	1,676,493.8
Бусад богино хугацаат өр төлбөр	570,879.5	570,879.5
Биет бус хөрөнгийн дүн	4,543,036.4	4,999,682.2

ТОДРУУЛГА 9. ХУВЬЦААТ КАПИТАЛ

	2019	2020
Хувийн өмч	61,460.3	61,460.3
Хувьцаат капиталын нийт дүн	61,460.3	61,460.3

Компаний хувь нийлүүлсэн хөрөнгө нь 61,460.3 мянган төгрөг байна

ТОДРУУЛГА 10. ХУРИМТЛАГДСАН АШИГ /АЛДАГДАЛ/

Үзүүлэлт	2019	2020
Тайлант үеийн ашиг	762,590.8	533,440.6
Хуримтлагдсан ашгийн дүн	762,590.8	533,440.6

ТОДРУУЛГА 11. ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДАЛ

	2020
Цалин хөлс	41,769.1
Нийгмийн даатгалын шимтгэл	4,575.9
Ашиглалтын зардал	6,000.0
Албан томилолтын зардал	4,150.0
Шатахууны зардал	250.0
Шуудан, холбооны зардал	3,037.0
Цэвэрлэгээ үйлчилгээний зардал	397.6
Зар сурталчилгааны зардал	789.0
Бусад зардал	39,620.5
Үйл ажиллагааны зардлын дүн	100,589.1

ТОДРУУЛГА 12. ОРЛОГЫН АЛБАН ТАТВАРЫН ЗАРДАЛ

Тайлант хугацаанд 152,278.1 мянган төгрөгийн борлуулалтын орлого олж, 198.1 мянган төгрөгийн хүүгийн орлого олж, 281,037.3 мянган төгрөгийн борлуулсан бүтээгдэхүүний өртөг тооцож, 100,589.1 мянган төгрөгийн зардал гарж (229,150.2) мянган төгрөгийн алдагдалтай ажиллаж орлогын татварын зардал төлөхөөр тооцоологдоогүй байна.

Бэлтгэсэн:

Аудитор

Аудиторын туслах

Н.Уранчимэг

Б.Жавзансүрэн